

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Č. j.: 145 325/98-011102
Signatura: vn5bs101

Inspektorát č. 14
Okresní pracoviště Opava

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola / školské zařízení: Základní škola Litultovice
747 55 Litultovice 107

IZO: 102 420 971

Ředitel školy / zařízení: Mgr. Jiřina Očenášková

Zřizovatel: Obec Litultovice

Příslušný školský úřad: ŠÚ Opava

Termín inspekce: 1. 10. 1998

Inspektoři: PaedDr. Jaroslava Gebauerová
Mgr. Jan Katolický

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.):
Řízení školy
Podmínky a průběh vzdělávání

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá: Povinná dokumentace školy vyplývající z § 38a zákona č. 258/96 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), dále z § 9 vyhlášky MŠMT ČR č. 87/92 Sb., o školních družinách a školních klubech.
Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1997/98.
Celoroční plán práce.
Učební a tematické plány.
Operativní dokumentace vedení školy.
Žákovská dokumentace.
Podkladová inspekční dokumentace.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1. Koncepční záměry. Plánování výchovně vzdělávacího procesu

Dlouhodobá koncepce školy není písemně zpracována, dle vyjádření ředitelky školy je zaměřena na vytvoření optimálních podmínek pro realizaci vzdělávacího programu Základní škola č. j. 16 847/96-2, při čemž je vzhledem k očekávaným úbytkům žáků zohledněna

nutnost spolupráce se ZŠ v Hlavnici, aby byla minimalizována výuka ve spojených ročnících (v obou obcích jsou organizovány třídy samostatných ročníků, žáci dojíždějí).

Celoroční plán práce je zpracován písemně do jednotlivých okruhů, které řeší výchovně-vzdělávací úkoly, péči o odborný růst pedagogů, zájmovou činnost, materiální zabezpečení, ochranu budov a majetku, kontrolní a hospitační činnost a organizaci školní družiny. V dokumentu je stanovena zodpovědnost za plánované úkoly s termíny jejich plnění.

Vedení školy dále konkretizuje úkoly v měsíčních plánech, jejichž plnění je průběžně sledováno a vyhodnocováno. Pedagogické problémy jsou řešeny zejména v rámci pedagogických rad. Organizování rad je optimální z hlediska četnosti, věcnosti i obsahu.

Škola má jasný a srozumitelný koncepční záměr, pracovníky školy i zřizovatelem je akceptován. Plánování je promyšlené, příslušná dokumentace se vyznačuje velmi dobrou informační hodnotou. Celou sledovanou oblast lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

2. Plnění učebních plánů a učebních osnov, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Škola se řídí schválenými učebními plány. Výuka probíhá podle osnov vzdělávacího programu Základní škola č. j. 16 847/96-2. Vyučuje se zde 1. a 2. ročník, v důsledku malého počtu žáků nejsou ve škole organizovány ročníky vyšší (starší žáci dojíždějí do ZŠ v Hlavnici).

Nabídka individuální volby vzdělávacích aktivit vychází z možností školy. Z nepovinných předmětů jsou zavedeny pohybové a sportovní aktivity se zaměřením na gymnastiku. Pracuje zde kroužek jazyka anglického (navštěvují jej i žáci ZŠ Hlavnice), v rámci školní družiny je organizován kroužek výtvarný.

Realizace učebního plánu je v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem. Na základě přímého pozorování v hospitovaných hodinách, kontroly žákovské i pedagogické dokumentace lze konstatovat, že učební osnovy přijatého vzdělávacího programu jsou plněny.

Plnění učebních dokumentů deklarovaného vzdělávacího programu a nabídka individuální volby vzdělávacích aktivit jsou v souhrnu hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

3. Odborné a pedagogické řízení

3.1 Organizace vzdělávacího a výchovného procesu i provozu školy má jasně stanovená pravidla. Ředitelka školy promyšleně a adresně deleguje kompetence na jednotlivé pracovníky a vytváří prostor pro jejich uplatnění.

Řád školy je sestaven v souladu s § 15 vyhlášky č. 291/91 Sb., o základní škole, žáky i zaměstnanci školy je akceptován. Respektuje Pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci zneužívání návykových látek ve školách a školských zařízeních č. j. 16 227/96-22. Ostatní pracovníci školy spoluvytvářejí dobré podmínky pro práci pedagogů a žáků.

Organizování pedagogických rad je funkční, zápisy z nich obsahují relevantní informace o současném stavu školy v oblasti výchovné a vzdělávací.

Ve škole je vytvářena atmosféra důvěry a spolupráce.

3.2 Věkové složení pedagogického kolektivu je optimální, kvalifikační předpoklady odborné a pedagogické způsobilosti však splňuje pouze ředitelka školy (učitelka má kvalifikaci pro MŠ s vysokoškolským vzděláním - učí prvním rokem, vychovatelka vystudovala střední školu nepedagogického směru).

Z pozorování vyplynula velmi dobrá kvalita interpersonálních vztahů na pracovišti.

3.3 Vedení školy podporuje odborný růst učitelů a vytváří pro to vhodné podmínky. Učitelky navštěvují akce pořádané Střediskem vzdělávání pedagogů v Opavě, pro vlastní samostudium pracovníků využívá škola odborné časopisy a publikace. V rámci hodnotících kritérií jsou učitelky motivovány k rozšiřování odborných znalostí.

Odborné a pedagogické řízení lze hodnotit jako spíše nadprůměrné.

4. Kontrolní systém. Kontrola a hodnocení

Ředitelka školy má vytvořen účinný systém kontroly. Plánované termíny jsou sledovány a průběžně vyhodnocovány. Systém kontrol je realizován dle zpracovaného plánu formou hospitací, kontrolou pedagogické dokumentace a kontrolou činnosti správní zaměstnankyně. Sledovány jsou písemné a grafické projevy žáků, naplánováno je zjišťování úrovně vědomostí žáků formou opakovacích prověrek.

Nadtarifní složky jsou zaměstnancům přiznávány diferencovaně dle zveřejněných kritérií.

Hodnocení žáků má motivující charakter a napomáhá rozvoji osobnosti. Vedení školy sleduje frekvenci a přiměřenost klasifikace, klade důraz na motivační úlohu známek.

Systém a plán kontrol je stanoven, celkově lze kontrolní systém školy hodnotit jako standardní.

5. Informační systém - vnitřní a vnější

Vnitřní informační systém je účinný, existují v něm zpětné vazby. Vedení školy umožňuje všem zaměstnancům přístup k informacím, které se týkají práce školy a různých pedagogických aktivit, aktuální úkoly a požadavky jsou k dispozici ve sborovně a ředitelně školy. V malém pedagogickém sboru je možno operativně projednat řadu problémů přímým osobním kontaktem.

Důvěrné informace o zaměstnancích a žácích jsou řádně zabezpečeny proti zneužití. Z porad jsou pořizovány zápisy s relevantní výpovědní hodnotou.

Vnější informační systém spočívá především v zajištění pravidelné a včasné informovanosti rodičů o prospěchu a chování dětí. Děje se tak tradičními formami prostřednictvím žákovských deníčků a na třídních schůzkách. Nabízena je také možnost individuálních pohovorů o výchovných a prospěchových problémech žáků i mimo

stanovené třídní schůzky. Dle vyjádření ředitelky školy je spolupráce s rodičovskou veřejností velmi dobrá.

Rada školy není zřízena.

Vnitřní informační systém je funkční, existují v něm zpětné vazby. Vnější informační systém je na úrovni standardu. I celkově lze tuto oblast činnosti školy hodnotit jako standardní.

6. Vedení povinné dokumentace

V souladu s § 38a zákona č. 258/1996 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, byla provedena kontrola povinné dokumentace školy. Byly kontrolovány:

- rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol,
- třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy,
- školní řád, rozvrh hodin,
- záznamy z pedagogických rad,
- kniha úrazů,
- protokoly a záznamy o provedených kontrolách.

Lze konstatovat, že kontrolovaná dokumentace je řádně vedena a obsahuje všechny požadované náležitosti. Administrativní úroveň písemností je velmi dobrá. Lze ji hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

7. Výroční zpráva

Výroční zpráva akceptuje § 17e odst. 2, 3 a 4 zákona č. 139/1995 Sb., postihuje všechny oblasti podle tohoto zákona a její obsah je v souladu se zjištěnými skutečnostmi. Výroční zpráva byla po projednání schválena na pedagogické radě v září 1998.

Výroční zpráva školy má standardní úroveň.

8. Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Škola hospodaří podle schváleného rozpočtu. Finanční prostředky přidělené školským úřadem a zřizovatelem jsou využívány v souladu s celkovou strategií k zajištění odpovídajícího množství učebnic, učebních textů, postupného doplňování a modernizace učebních pomůcek a zlepšování pracovního prostředí. Dle vyjádření ředitelky školy finanční prostředky přidělené škole školským úřadem i zřizovatelem umožňují realizovat její vzdělávací program.

Finanční prostředky ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně ve prospěch žáka a výchovně-vzdělávacího programu.

Škola nemá vlastní hospodářskou činnost.

Rozpočet školy přidělený školským úřadem a zřizovatelem umožňuje zajištění provozu školy a realizaci vzdělávacího programu. Efektivita využívání finančních prostředků je hodnocena jako standardní.

9. Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Budova školy je umístěna v klidném prostředí obce. Vzhledem k počtu žáků a vzdělávacímu programu má odpovídající prostorové podmínky. Prostorné a světlé třídy jsou funkčně a účelně zařízeny, jejich kapacita a velikost umožňuje realizovat zvolený vzdělávací program.

Vybavení učebními pomůckami je standardní. Součástí sborovny je učitelská knihovna, žákovská knihovna je umístěna v kabinetě školy. Knižní fond je dle finančních možností doplňován. Součástí areálu školy je školní pozemek. Na škole chybí samostatná tělocvična, cvičí se v upravené části jedné ze tříd. Je vybavena jen tělocvičným nářadím nezbytným pro provizorní výuku dle osnov. Za příznivého počasí je v hojné míře využíváno malé školní hřiště v areálu mateřské školy.

Fond učebnic je dostačující, aktualizovaný, v souladu se seznamem platných učebnic a učebních textů vydaným MŠMT ČR pro školní rok 1998/1999.

Materiálně technické podmínky jsou standardní, nedostatkem je absence tělocvičny.

10. Hodnocení psychohygienických podmínek

Organizace vyučování odpovídá ustanovením § 9 odst. 1 - 3 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/91 Sb., o základní škole. Rozvrh hodin respektuje psychohygienické potřeby žáků i pedagogů. Na škole je zajištěn pitný režim, během hlavní přestávky využívají žáci za příznivého počasí možnosti pohybu ve venkovních prostorách areálu školy.

Pro zaměstnance i žáky je vytvořeno příjemné pracovní prostředí doplněné květinami. Výzdoba všech prostor školy je na vysoké estetické úrovni a vhodně dokumentuje výsledky vyučovacích činností žáků. Učebny jsou vybaveny pečlivě udržovaným žákovským nábytkem splňujícím antropometrické podmínky. Kapacita sociálního zařízení je dostatečná.

Funkční jsou místnosti školní družiny i malé výdejny stravy. Celá školní budova je udržována ve vzorné čistotě.

Psychohygienické podmínky školy jsou hodnoceny jako nadprůměrné.

11. Hodnocení kvality vyučování a úrovně vzdělávání

K posouzení kvality vyučování byly provedeny dvě hospitace v hodině českého jazyka a dvě v matematice.

Český jazyk

Hodiny českého jazyka byly svědomitě a pečlivě připraveny. Stanovené cíle, obsah i rozsah učiva odpovídaly schopnostem žáků. Ke kladům hospitovaných hodin patřilo rutinní zvládnutí pracovních návyků, promyšleně a funkčně bylo využíváno mezipředmětových vztahů. Motivujícím prvkem byla pochvala, zpětná vazba existovala převážně formou slovního hodnocení. V jedné z hodin byl kladen důraz na samostatnou práci žáků. Individuální tempo umožňovalo žákům větší samostatnost při práci. Vyučovací jednotka se vyznačovala pestrou řadou forem a metod práce. Druhá hodina měla klasickou stavbu i průběh. Obě vyučující podporovaly komunikační dovednosti dětí, velmi vhodně byla do hodin zařazena relaxační cvičení s hudbou.

Domácí úkoly jsou zadávány účelně a v přiměřeném rozsahu. Hospitované hodiny se vyznačovaly přátelským vztahem mezi učiteli a žáky.

Matematika

Výuka matematiky vycházela z platných učebních osnov. Hodiny měly jasně stanovený cíl. Žáci zvládli základní algoritmy numerických výpočtů v pamětné i písemné formě, celkově byly vědomosti standardní. Obsah i rozsah probírané a procvičované látky byl přiměřený věku žáků. Chyběla však diferenciací v náročnosti zadávaných úkolů vzhledem ke schopnostem žáků. Komunikace mezi vyučujícími a žáky byla vstřícná, kamarádská, s prvky vzájemného respektování.

Střídání různých forem práce aktivizovalo žáky a umožňovalo široký záběr v procvičování a upevňování získaných znalostí. Zaznamenané dílčí nedostatky v metodickém vedení v jedné z hodin logicky vyplývají z nedostatku zkušeností začínající učitelky.

Celkově lze kvalitu vyučování z hlediska činnosti učitele hodnotit jako standardní.

12. Hodnocení podmínek a výsledků formativního působení na žáky

Základní pravidla pro chování a jednání žáků jsou deklarována v řádu školy, který je sestaven ve smyslu § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/91 Sb., o základní škole. Je zřejmé, že žáci jsou vedeni k dodržování pravidel mezilidských vztahů, učitelé poskytují dětem radu a pomoc. Škola vytváří prostor a podmínky pro individuální rozvoj osobnosti žáka.

V průběhu inspekce bylo chování žáků kultivované a slušné. V hospitovaných hodinách byla zřejmá výchova k vzájemné pomoci a ohleduplnosti.

Dle vyjádření ředitelky školy je chování žáků bez závažných problémů. Na konci minulého školního roku nebyl nikdo z žáků hodnocen sníženým stupněm z chování, všechny zameškané hodiny byly řádně omluveny. Chvályhodná je orientace na pozitivní hodnocení, což vyplývá z množství udělených pochval třídního učitele a ředitelky školy (na konci uplynulého školního roku pochvalu získala asi třetina žáků školy).

Celkově lze chování žáků hodnotit jako velmi dobré. Z hlediska rozvoje osobnosti žáků, utváření všeobecné kulturnosti, hodnotových orientací a postojů je škola hodnocena jako spíše nadprůměrná.

13. Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně-vzdělávací činnost

Vlastní výchovně-vzdělávací činnost škola dále rozvíjí aktivitami, které rozšiřují a obohacují kulturní i odborný rozhled žáků. Žáci školy se v uplynulém školním roce účastnili zejména soutěží matematických, literárních a výtvarných (např. Matematický klokan, Koumes, Matematická olympiáda, Kniha a já, Děti, pozor, červená, Literární soutěž A. C. Nora aj.). Nejvýraznějších úspěchů bylo dosaženo v matematické soutěži Koumes a dále v kategorii prózy v Literární soutěži A. C. Nora.

Škola vytváří dobré podmínky pro upevňování sounáležitosti a hrdosti na svou školu, v uplynulém školním roce byly organizovány kulturní programy pro důchodce v obci, dále vánoční výstava, akademie ke Dni matek, slavnost ke Dni dětí a maškarní karneval. Byl rovněž uspořádán třídní výlet do Jeseníků.

Škola oceňuje úspěchy žáků v mimoškolních aktivitách a využívá jich k motivování a stimulování ostatních žáků.

Další aktivity ovlivňující výchovně vzdělávací činnost školy jsou hodnoceny jako spíše nadprůměrné.

14. Hodnocení činnosti školských zařízení

a) Součástí školy je jedno oddělení školní družiny. Družina vhodně realizuje výchovně-vzdělávací činnost ve výchově mimo vyučování zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností, umožňuje dětem přípravu na vyučování. Plán akcí školní družiny vychází z plánu práce školy a vhodně jej doplňuje.

Pro práci ŠD je vytvořeno optimální pracovní prostředí. K dobrému dojmu přispívá i velmi vkusná výzdoba využívající zejména práci dětí z výtvarného kroužku.

Povinná dokumentace je vedena v souladu s § 9 odst. 1c, vyhlášky MŠMT ČR č. 87/92 Sb., o školních družinách a školních klubech, počet dětí v oddělení respektuje ustanovení § 2 téže vyhlášky.

Činnost školní družiny lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

b) Prohlídka výdejny stravy a přilehlých prostor prokázala velmi dobrou úroveň dodržování pořádku a hygieny. Úroveň a kulturu stolování lze hodnotit vysoce pozitivně. Problémem je podle vyjádření ředitelky školy organizace rozvozu stravy, neboť občas dochází k potížím vzhledem k zajištění včasného odchodu dojíždějících žáků k dopravnímu spoji.

Činnost výdejny stravy lze hodnotit jako standardní.

